

Príloha 1 Dátové vyhodnotenie implementácie EŠIF v ŽSK v programovom období 2014 – 2020

Uvedené hodnotenie implementácie európskych štrukturálnych a investičných fondov bolo zrealizované na základe otvorených dát portálu ITMS2014+ prostredníctvom www.opendata.itms2014.sk. Toto rozhranie umožňuje strojové spracovanie dát, ich následnú analýzu a následnú vizualizáciu.

Pre potreby tohto vyhodnotenia sme sa snažili sledovať nasledovné ukazovatele/aspekty:

- počet predložených žiadostí o NFP v delení na prijaté, schválené a zamietnuté
- suma žiadaného NFP v delení na prijaté, schválené a zamietnuté,
- absorpčná kapacita žiadateľov v EUR – pre účely tohto vyhodnotenia sa absorpčná kapacita v EUR rovná sume NFP prijatých žiadostí o NFP
- počet a suma zazmluvnených projektov
- priemer COV na 1 projekt
- počet žiadostí a suma projektov podľa operačných programov
- suma žiadostí a suma projektov podľa sektorov (štátny, samospráva, súkromný)

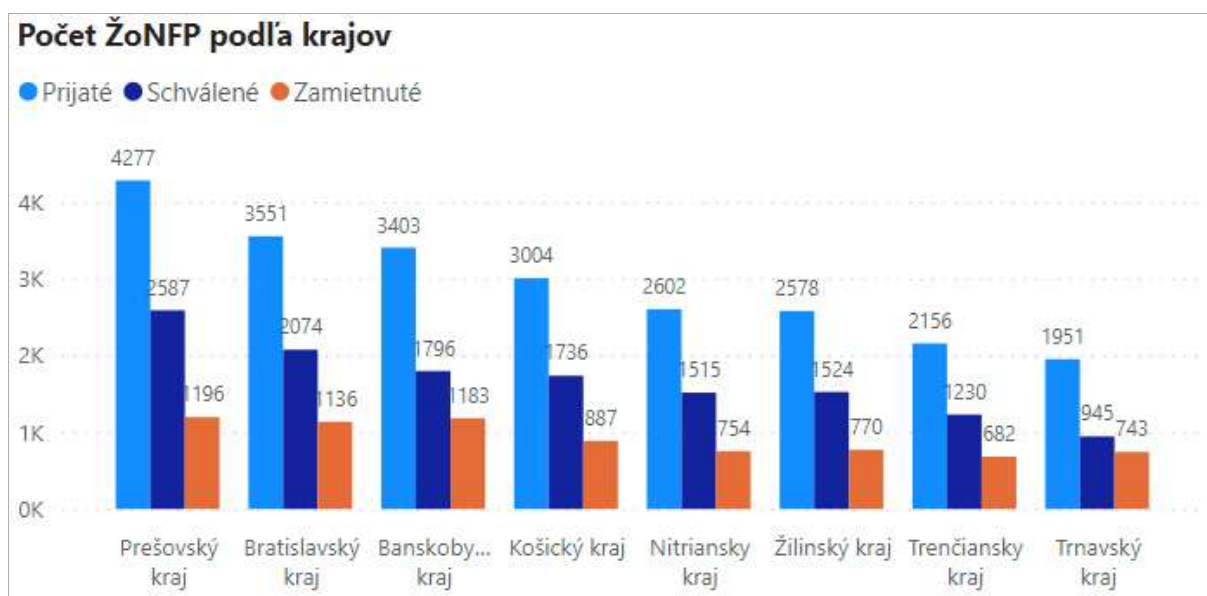
Aby sme získali prehľad, kde sa v uvedených oblastiach nachádza ŽSK, porovnali sme tieto údaje s údajmi ostatných krajov. Rovnakou optikou sme porovnali okresy ŽSK medzi sebou.

Uvedený prehľad je vypracovaný s dátami k 3. 12. 2021.

Počet a suma žiadosti o NFP

V programovom období 2014 - 2021 subjekty so sídlom v ŽSK predložili celkovo 2578 žiadostí, z ktorých 1 524 bolo schválených a 770 zamietnutých. Zvyšných 284 žiadostí je zatiaľ v hodnotení. Čo sa týka celkového počtu žiadostí (obr. 1), tak ŽSK nijakým spôsobom nevyčnieva, rovnako tak aj v pomere schválených a neschválených žiadostí. V celkovom počte žiadostí výraznejšie vyčnieva PSK so 4 277 žiadosťami a v úspešnosti (pomer schválených a neschválených žiadostí o NFP) zasa TTSK.

Obrázok 1: Počet žiadostí o NFP podľa krajov

Na rozdiel od celkového počtu žiadostí, tak v celkovej sume žiadaného príspevku - celková suma žiadaného NFP za všetky žiadosti o NFP - (obr. 2) jednoznačne vedie BSK, čo je spôsobené tým, že mnoho inštitúcií verejného sektora má práve sídlo v BSK a sú nositeľmi veľkých projektov, národných projektov, projektov technickej asistencie či projektov na využívanie finančných nástrojov.

Obrázok 2: Suma žiadanej príspevku žiadostí o NFP podľa krajov

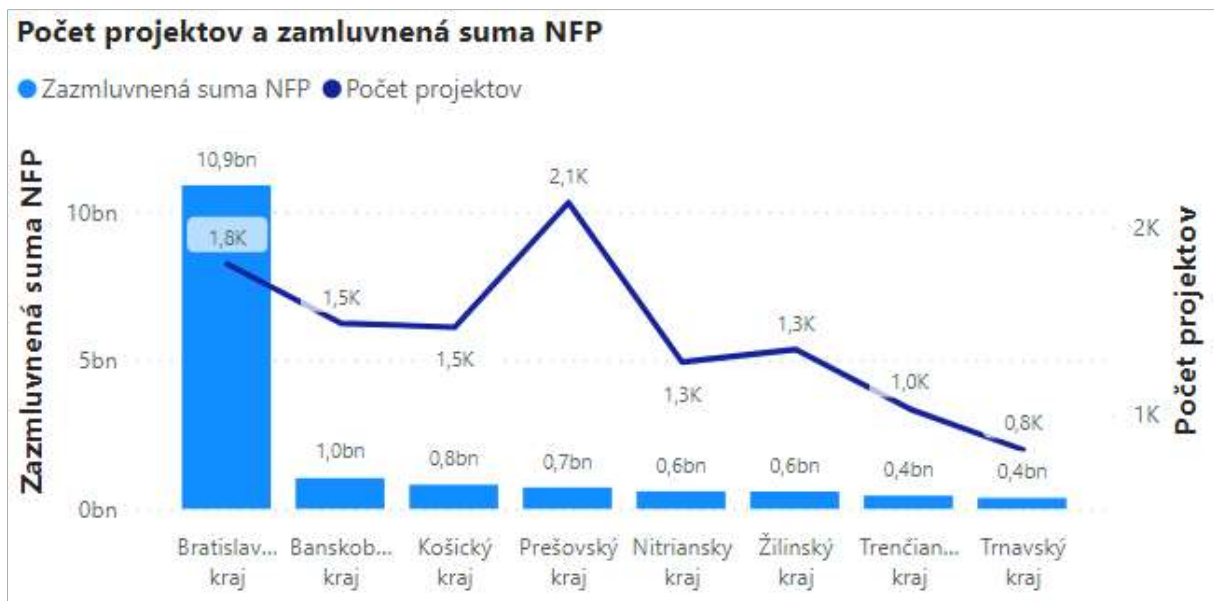

ŽSK je v sume žiadanej príspevku na tom porovnateľne s ostatnými krajmi a s celkovou žiadanou sumou cca 1,5 mld. eur sa nachádza zhruba v strede „rebríčka“. Ako mierny paradox v kontexte týchto dvoch ukazovateľov možno vnímať PSK, ktorý má najvyšší počet žiadostí, pričom ale celková suma žiadanej NFP je viac-menej rovnaká ako v prípade ostatných krajov.

Počet a suma projektov

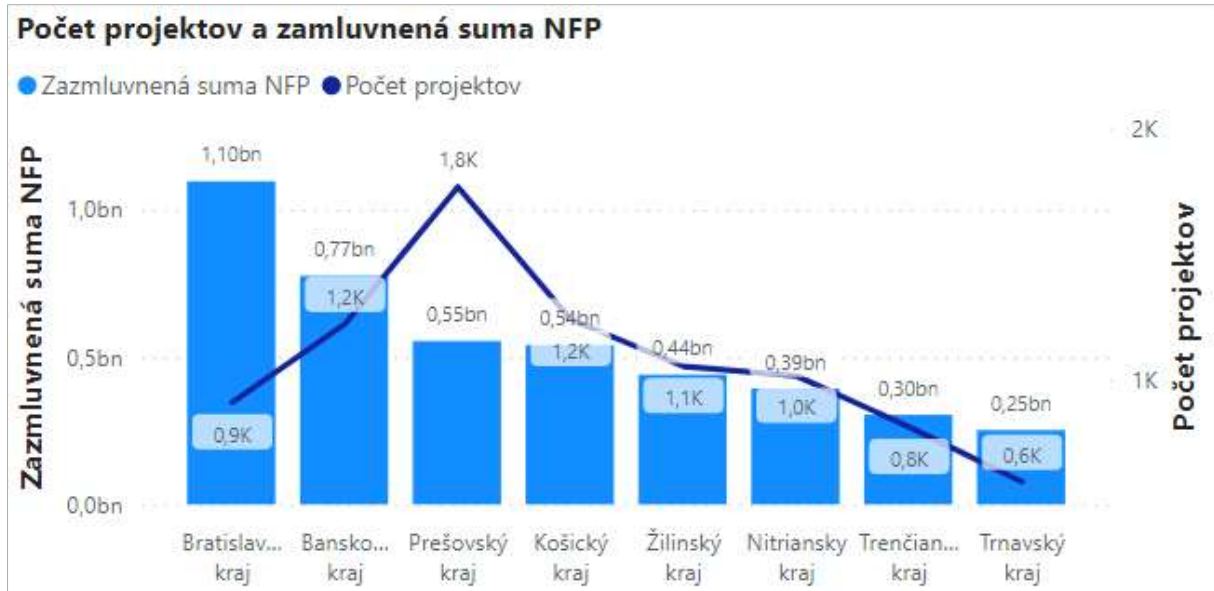
Počet a celková zazmluvnená suma NFP projektov (zazmluvnená suma projektov bez spolufinancovania žiadateľa) v jednotlivých krajoch viac-menej kopíruje stav počtu žiadostí a žiadanej sumy (obr. 3). Opäť najvyšší počet projektov patrí žiadateľom z PSK, neplatí to ale v prípade zazmluvnenej výšky NFP. Najvyššia suma zazmluvnených projektov opäť patrí žiadateľom so sídlom v BSK. V prípade týchto žiadateľov je suma zazmluvnených projektov zhruba na úrovni dvojnásobku sumy prislúchajúcej ostatným krajom. Sídlom žiadateľa síce neznamená aj sídlom realizácie projektu, no napriek tomu sa pri takejto distribúcii zdrojov natíska otázka, či EŠIF skutočne pomáhajú znižovať regionálne rozdiely.

Obrázok 3: Počet projektov a zazmluvnená suma NFP za všetky projekty

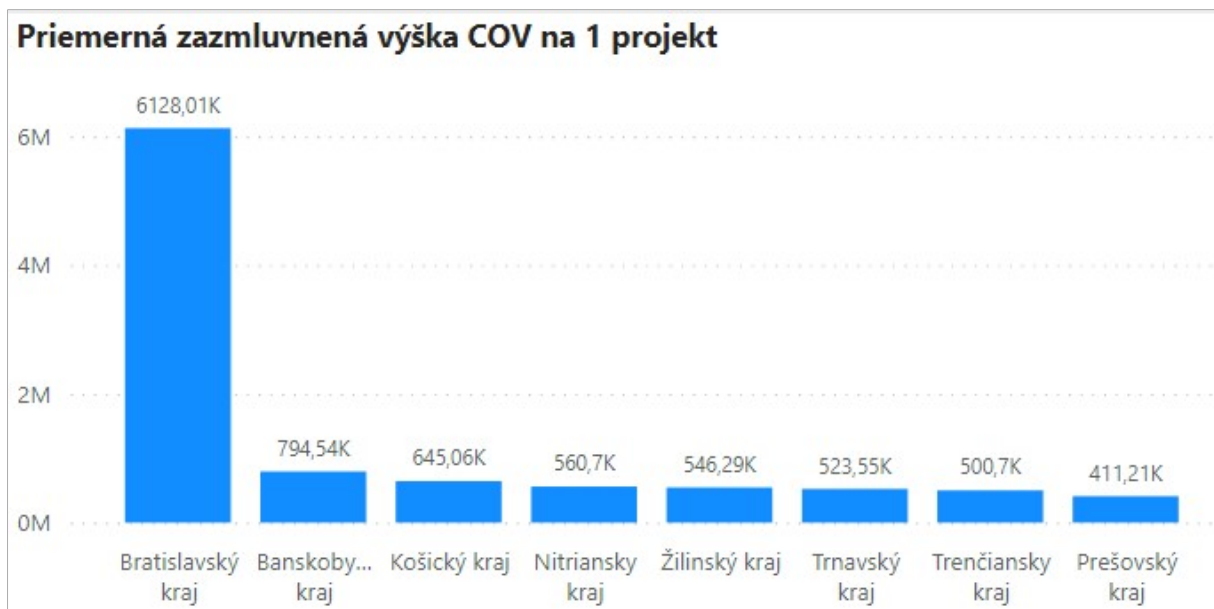
Ak však do úvahy zoberieme len údaje za dopytovo orientované projekty, tak rozdiel medzi Bratislavským krajom a ostatnými regiónmi nie je zďaleka taký markantný (obr. 4). Aj tak sú však žiadatelia z BSK na prvom mieste v celkovej sume zazmluvnených projektov. V porovnaní s ostatnými krajinami (mimo BSK), ŽSK v tomto ukazovateli nijakým spôsobom nezaostáva ani nevyčnieva.

Obrázok 4: Počet projektov a zazmluvnená suma NFP za dopytovo orientované projekty

Takmer rovnaká situácia je aj v ukazovateli priemernej zazmluvnenej výšky celkových oprávnených výdavkov (COV) na 1 projekt (obr. 5). Pri projektoch žiadateľov so sídlom v BSK je priemerná výška COV vyše 6 mil. eur, v ostatných krajinách sa pohybuje od 411 tis. do 794 tis. eur. ŽSK je v tomto rebríčku niekde v strede s priemernou zazmluvnenou výškou COV na 1 projekt v sume 546 tis. eur.

Obrázok 5: Priemerná zazmluvnená výška COV na 1 projekt

Rozdiely v priemernej zazmluvnenej výške COV jedného projektu medzi jednotlivými krajinami sa opäť výrazne znižujú, pokiaľ zoberieme do úvahy iba dopytovo orientované projekty (obr. 6).

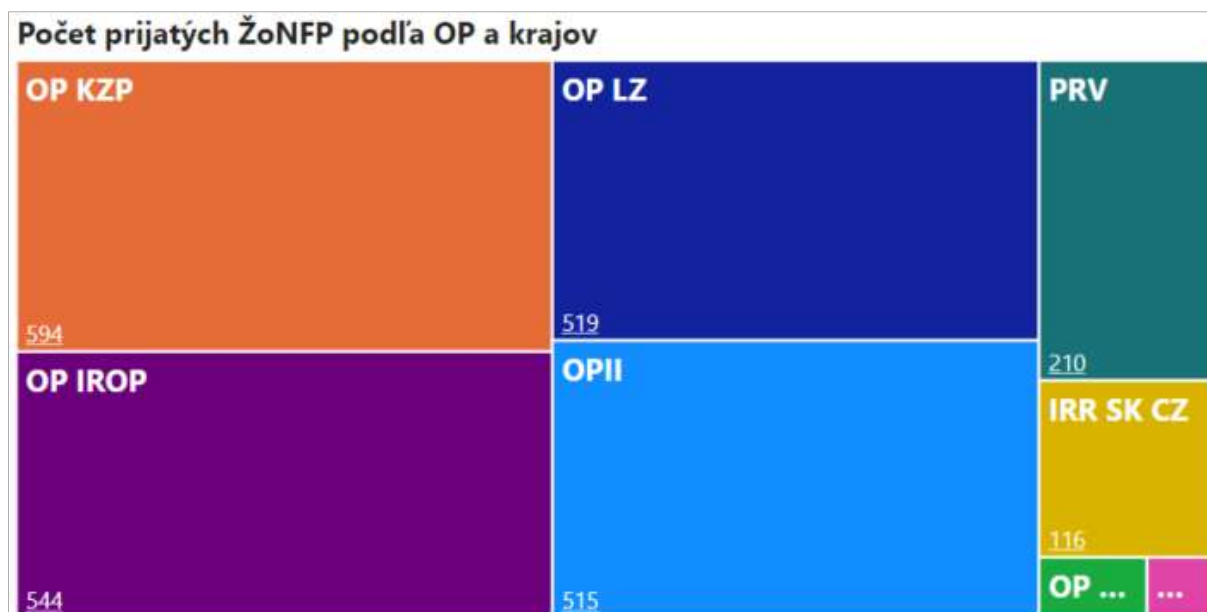
Obrázok 6: Počet projektov a zazmluvnená suma NFP za dopytovo orientované projekty

Žiadosti a projekty podľa operačných programov

Čo sa týka porovnania záujmu žiadateľov v podobe celkového počtu prijatých žiadostí o NFP podľa operačných programov, tak za ŽSK je to na prvých štyroch miestach pomerne rovnomerne rozdelené (obr. 7). Najviac žiadostí vypracovali a podali žiadatelia so sídlom v ŽSK v rámci výziev OP Kvalita životného prostredia (594), nasleduje Integrovaný regionálny OP (544), OP Ľudské zdroje (519) a OPII (515). Žiadosti o NFP podané v rámci implementácie týchto štyroch operačných programov predstavujú takmer 85% z celkového počtu podaných žiadostí. Ďalej nasledujú žiadosti z PRV, IRR SK CZ a ostatné programy. Tu je však nutné pripomenúť, že otvorené dáta ITMS2014+ obsahujú iba malú časť dát za PRV – len časť Leader. Po ich zohľadnení by zrejme rozloženie počtu žiadostí podľa programov vyzeralo trochu inak.

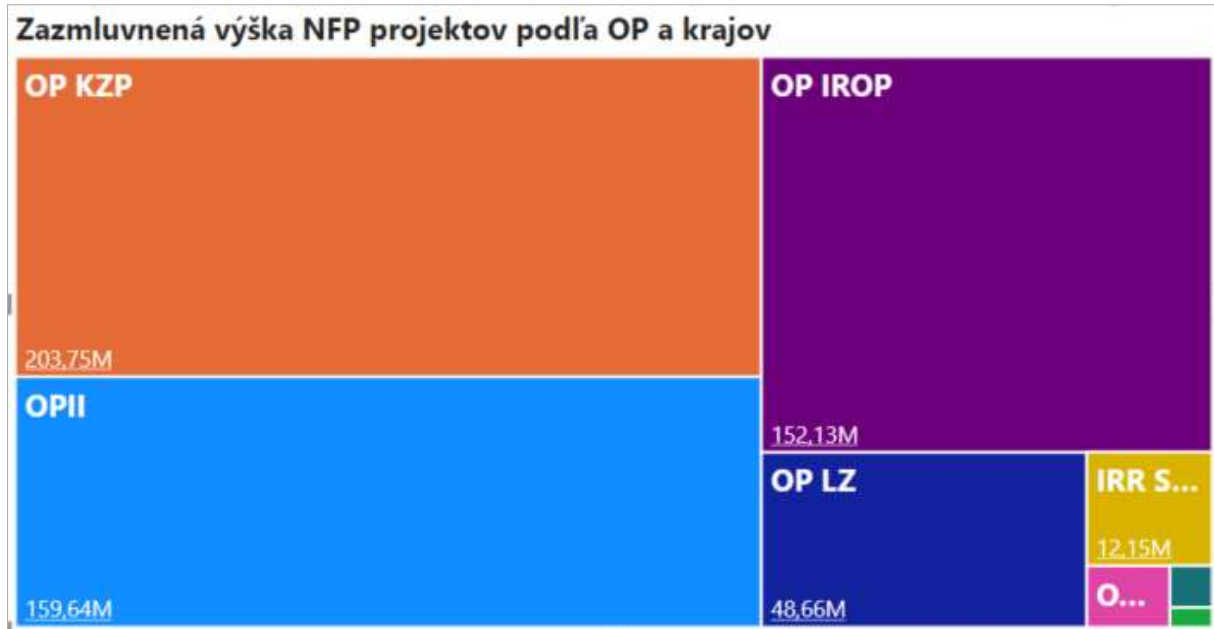
Obrázok 7: Počet prijatých žiadostí za subjekty zo sídlom v ŽSK podľa operačných programov

Z pohľadu celkovej zazmluvnenej výšky NFP podľa jednotlivých operačných programov v ŽSK (obr. 8), najvyššia suma prináleží OP KŽP (203,75 mil. eur), ďalej nasleduje OP II (159,64 mil. eur) a na treťom mieste je IROP (152,13 mil. eur).

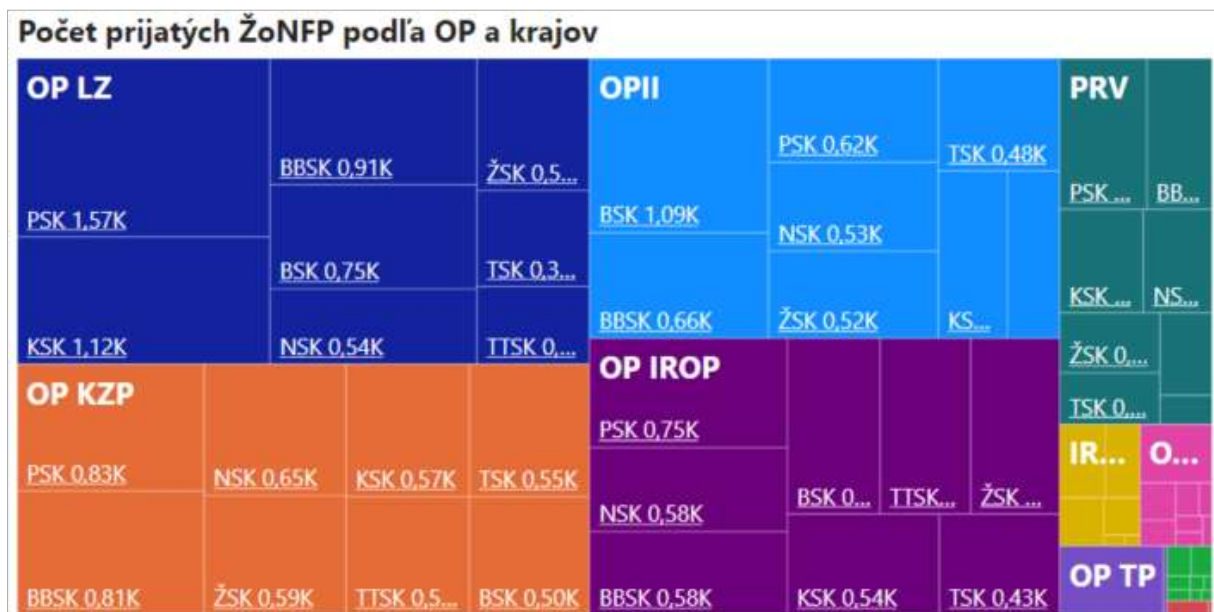
Uvedené poradie na prvých troch miestach je viac-menej logické, keďže na jednej strane bolo v rámci výziev týchto programov podaných aj najviac žiadostí o NFP, na druhej strane tieto programy financujú väčšie investičné projekty. Možno teda skonštatovať, že poradie jednotlivých programov podľa výšky zazmluvneného NFP je logické a odráža charakter projektov a záujem žiadateľov o vyhlásené výzvy.

Obrázok 8: Zazmluvnená výška NFP za subjekty zo sídlom v ŽSK podľa operačných programov

Keď uvedené ukazovatele (počet ŽoNFP a suma zazmluvnených projektov) podľa operačných programov porovnáme medzi jednotlivými krajinami zistíme, že čo sa týka celkového počtu žiadostí (obr. 9), tak na prvých 4 miestach sú tie isté programy, akurát v zmenenom poradí. Čo sa týka zastúpenia jednotlivých krajov, tak je možné pozorovať mierne vyšší počet žiadostí u žiadateľov z PSK v rámci OP LZ v porovnaní s inými krajinami a tiež vyšší počet žiadostí v BSK v rámci programu OP II. ŽSK z tohto pohľadu vôbec nevyčnieva a v celkovom počte podaných žiadostí je porovnateľný s ostatnými krajinami. Možno z toho vyvodiť záver, že aktivita žiadateľov v ŽSK nijako nezaostáva, ale ani nepredbieha zvyšok Slovenska.

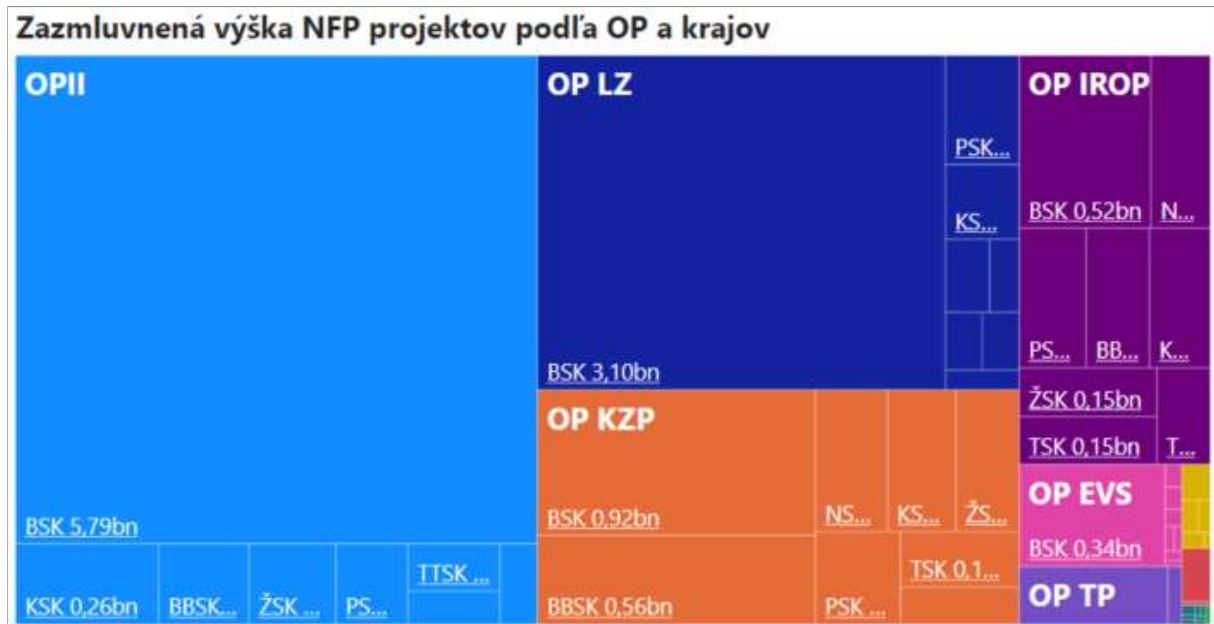
Obrázok 9: Počet prijatých žiadostí podľa operačných programov a krajov

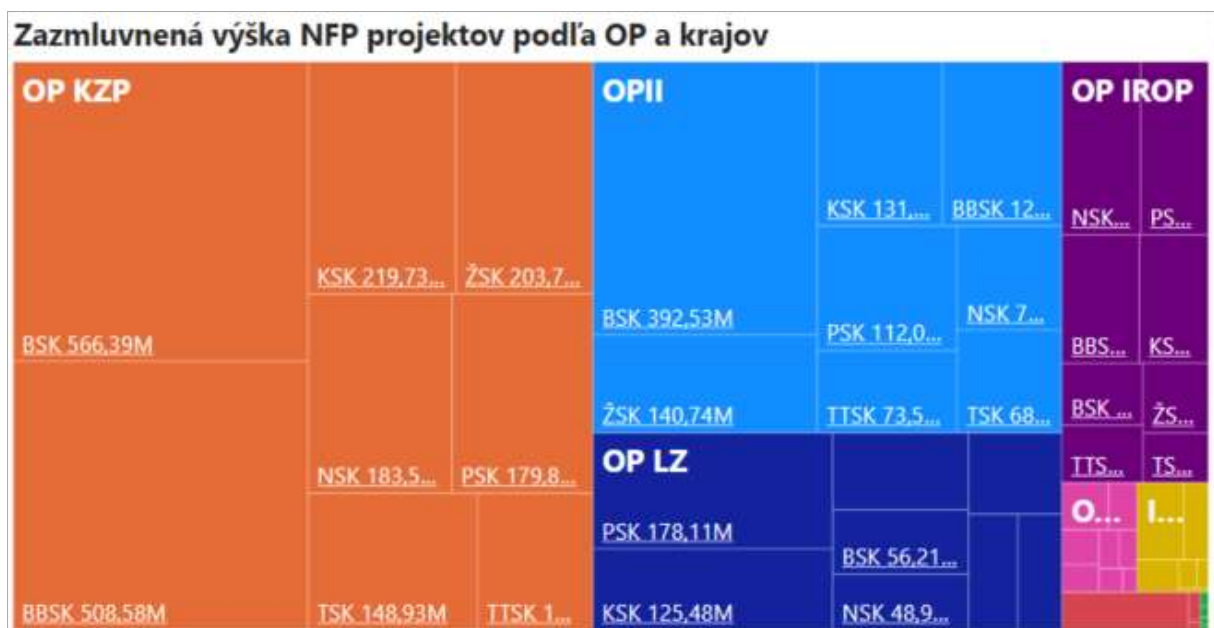
Pokiaľ sa na jednotlivé operačné programy pozrieme optikou celkovej zazmluvnenej výšky NFP projektov, tak zistíme, že tu už zastúpenie jednotlivých krajov zďaleka nie je také rovnomerné (obr. 10). Minimálne v troch operačných programoch – OP II, OP LZ a OP EVS je možné vidieť dominanciu žiadateľov z BSK. Je to dané nasledovnými skutočnosťami:

- OP II financuje veľké projekty dopravnej infraštruktúry, v prípade ktorých majú žiadatelia zväčša sídlo v Bratislave (Národná diaľničná spoločnosť, Železnice Slovenskej republiky),
- v prípade OP LZ sú žiadatelia z BSK nositeľmi národných projektov,
- v prípade OP EVS veľká časť žiadateľov, ktorých sa týkajú aktivity programu (najmä štátna správa), sídli v Bratislave.

Obrázok 10: Zazmluvnená výška NFP podľa operačných programov a krajov

Obrázok 11: Zazmluvnená výška NFP dopytovo orientovaných projektov podľa operačných programov a krajov

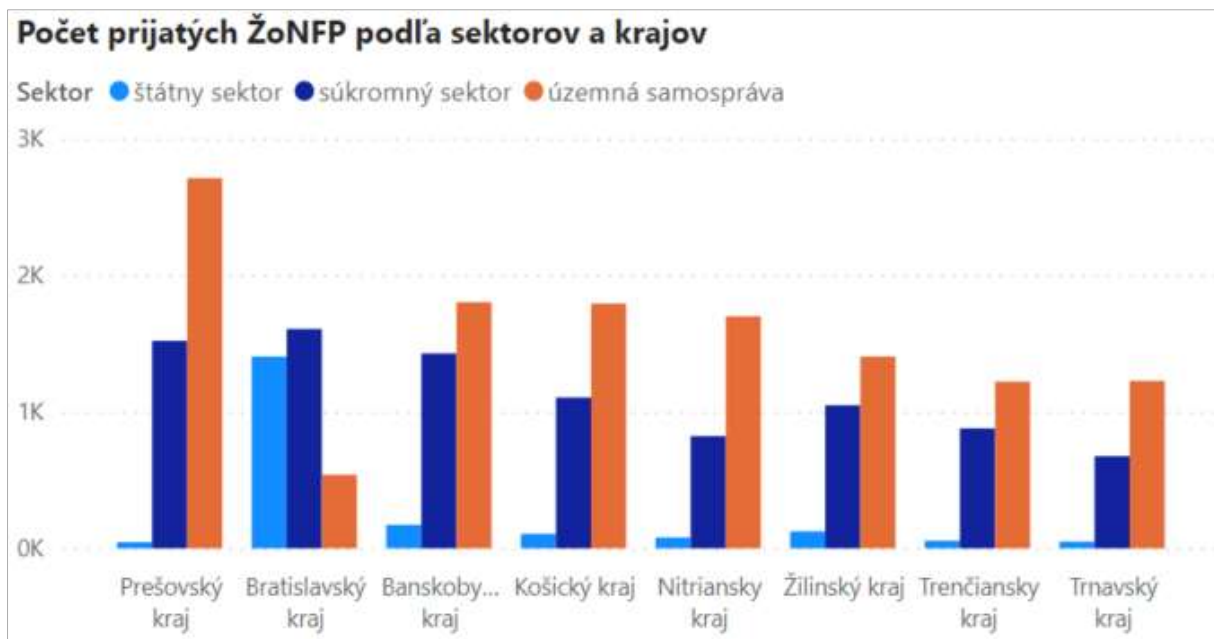

Pokiaľ by sme sa však pozreli iba na dopytovo orientované projekty (obr. 11), tak vidíme, že rozdelenie zazmluvnenej výšky NFP projektov je podstatne iné, a to jednak medzi programami a tiež medzi jednotlivými kraji v rámci jednotlivých OP. Opäť možno skonštatovať, že aj v tomto ukazovateli sa ŽSK pohybuje na stredných priečkach a je porovnateľný s kraji ako NSK, KSK, PSK.

Žiadosti a projekty podľa operačných programov

Keď začneme porovnávať počet žiadostí a zazmluvnenú výšku NFP projektov podľa jednotlivých sektorov (obr. 12), tak zistíme, že s výnimkou BSK pomer počtu žiadostí medzi subjektmi územnej samosprávy, súkromného sektora a štátneho sektora je viac-menej podobný. V ŽSK z celkového počtu 2 578 žiadostí o NFP bolo 1 405 podaných žiadateľmi z územnej samosprávy, 1048 žiadateľmi zo súkromného sektora a 125 žiadateľmi zo štátneho sektora.

Obrázok 12: Počet prijatých žiadostí podľa sektorov a krajov

Pri vyhodnotení výšky zazmluvneného NFP projektov podľa sektorov a krajov (obr. 13) narazíme azda na najväčšiu dominanciu BSK. Z celkovej zazmluvnenej sumy NFP projektov za programové obdobie, ktorá je v hodnote 15,53 mld. eur až 10,38 mld. eur, prislúcha žiadateľom zo štátneho sektora zo sídlom v BSK. Pokiaľ sa však pozrieme na ostatné kraje (obr. 14), vidíme, že rozdelenie zazmluvnenej výšky NFP medzi jednotlivé sektory je v jednotlivých krajoch podobné až na 2 výnimky:

- BBSK, v ktorom majú subjekty zo súkromného sektora zazmluvnenú vyššiu sumu NFP ako subjekty územnej samosprávy napriek tomu, že podali menší počet žiadostí,
- ŽSK, v ktorom majú subjekty zo súkromného sektora zazmluvnenú približne rovnakú sumu NFP ako subjekty územnej samosprávy napriek tomu, že podali menší počet žiadostí.

Obrázok 13: Zazmluvnená výška NFP podľa sektorov a krajov

Obrázok 14: Zazmluvnená výška NFP podľa sektorov a krajov (s výnimkou BSK)

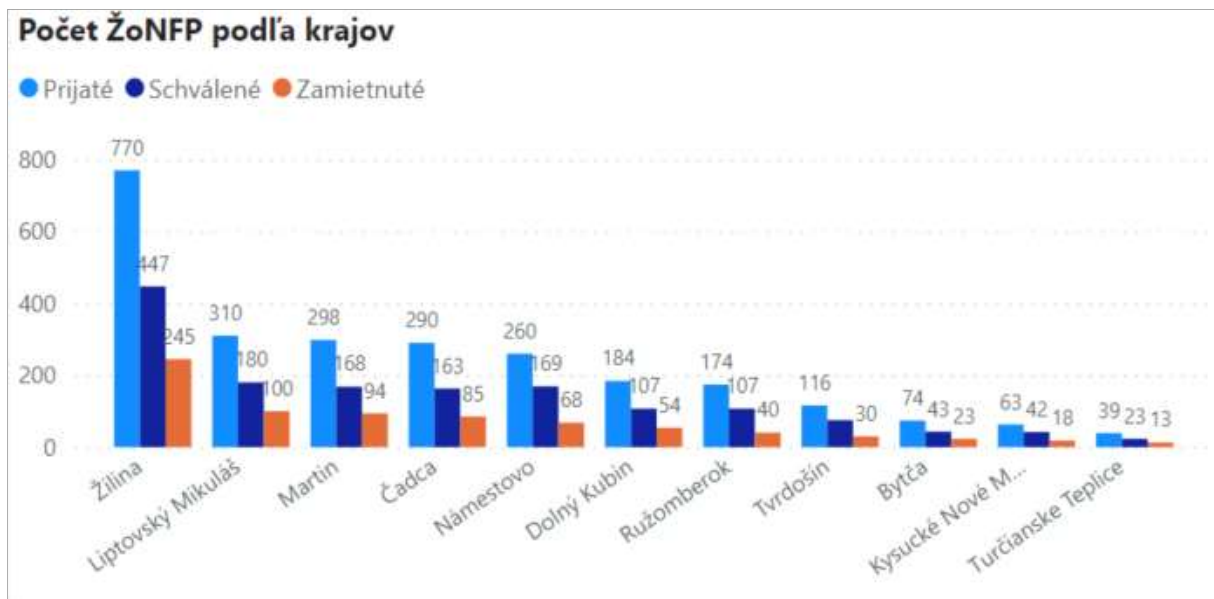

Porovnanie okresov ŽSK

Porovnaním jednotlivých ukazovateľov medzi jednotlivými okresmi ŽSK zistíme, že vo všetkých ukazovateľoch (počet žiadostí, suma žiadostí, počet projektov, zazmluvnená výška NFP) je jasná a logická prevaha okresu Žilina, za ktorým nasledujú okresy Liptovský Mikuláš a Martin. Poradie ostatných okresov je zrejmé z jednotlivých grafov (obr. 15 – 17).

Obrázok 15: Počet prijatých žiadostí podľa okresov ŽSK

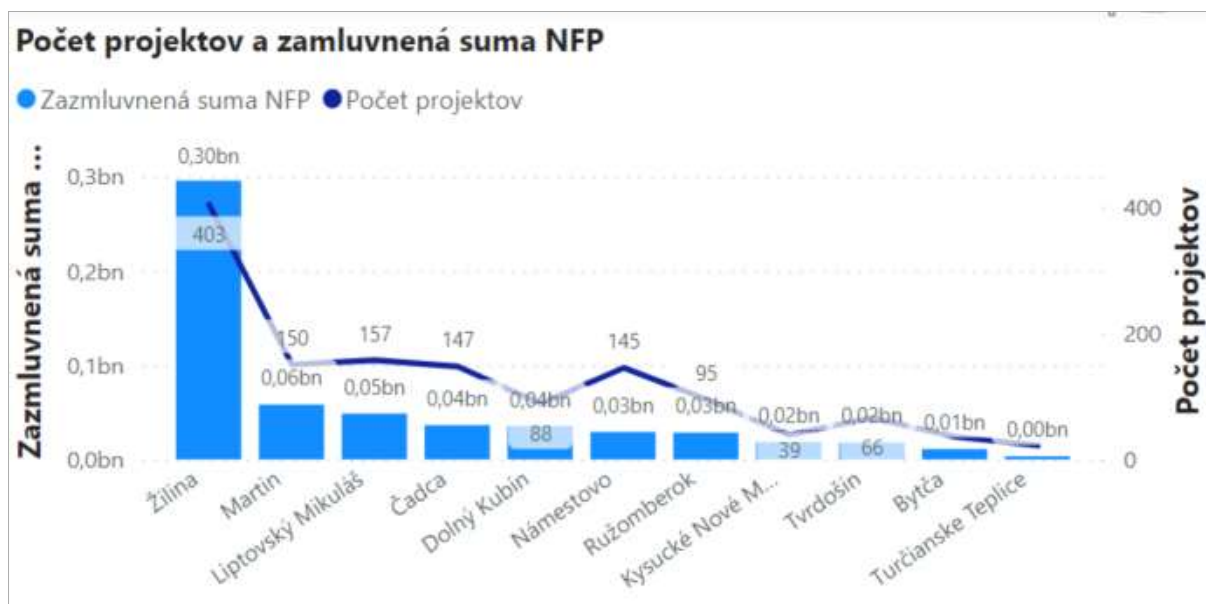

Obrázok 16: Suma žiadaného NFP podľa okresov ŽSK

Najväčšiu prevahu okresu Žilina je možné vidieť v celkovej zazmluvnenej sume projektov (obr. 17), kde okres Žilina má sumu ako všetky ostatné okresy spolu. Je to dané tým, že TOP5 najväčších prijímateľov z pohľadu zazmluvnenej výšky NFP má práve sídlo v Žiline – Úrad ŽSK, Žilinská univerzita, Severoslovenské vodárne a kanalizácie a. s., Dopravný podnik mesta Žilina s. r. o. a Mesto Žilina.

Obrázok 17: Počet projektov a zazmluvnená suma NFP podľa okresov ŽSK

Aj priemerná zazmluvnená výška COV na 1 projekt (obr. 18) je najvyššia v okrese Žilina a aj táto skutočnosť dokumentuje, že žiadatelia z okresu Žilina sú nositeľmi väčších projektov.

Obrázok 18: Priemerná zazmluvnená výška COV na 1 projekt podľa okresov ŽSK

Pri porovnávaní údajov za jednotlivé okresy stojí ešte za zmienku porovnať zastúpenie jednotlivých sektorov na celkovej zazmluvnenej výške NFP (obr. 19).

Obrázok 19: Priemerná zazmluvnená výška COV na 1 projekt podľa sektorov a okresov ŽSK

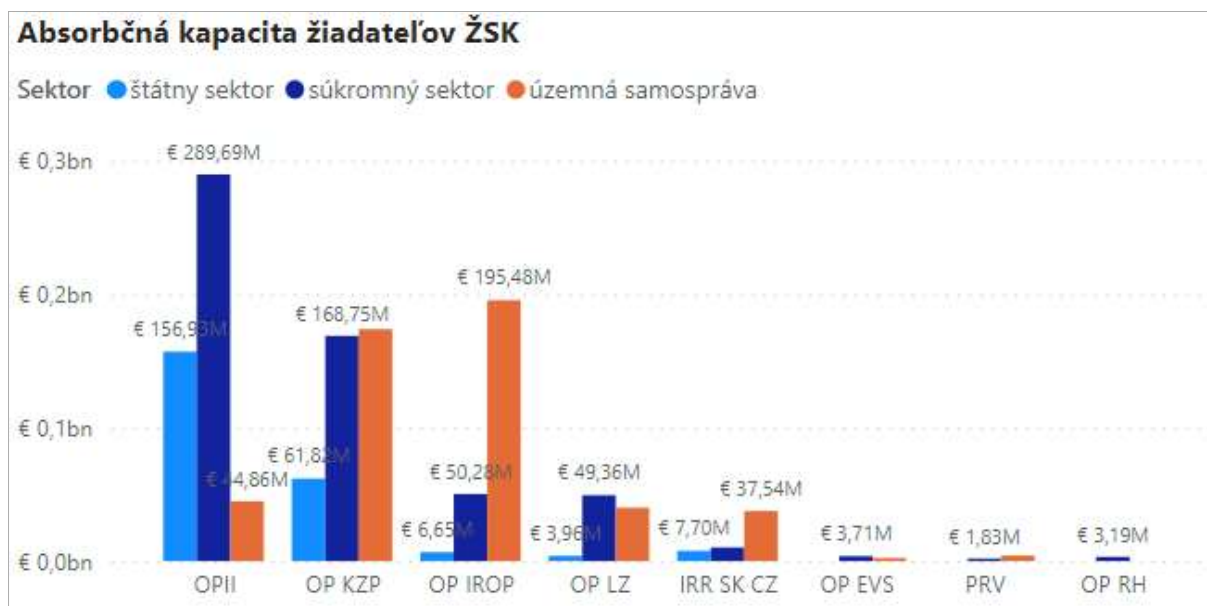

V tomto prípade vyčnievajú 2 okresy – Martin a Dolný Kubín (mierne aj Turčianske Teplice), v ktorých je výrazná prevaha projektov zo súkromného sektora v porovnaní s ostatnými okresmi. V tých viac-menej prevažujú projekty zo sektora územnej samosprávy.

Absorpčná kapacita žiadateľov ŽSK

Pre potreby tohto vyhodnotenia sme Absorpčnú kapacitu vyčíslili ako sumu všetkých prijatých žiadostí o NFP za programové obdobie 2014 – 2020. Vychádzame z predpokladu, že uvedené číslo odzrkadľuje objem pripravených projektov a pripravenosť organizácií realizovať ich. Pri porovnaní absorpčnej kapacity podľa jednotlivých operačných programov (obr. 20) zistíme, že táto nekorešponduje s aktuálne zazmluvnenou sumou NFP projektov v jednotlivých programoch. Z pohľadu programov je na prvom mieste OP II, kde bol doteraz jednoznačne najväčší záujem žiadateľov v rámci priority Výskumu, vývoja a inovácií (ex OP VAI, PO1) – t. j. veľké a infraštruktúrne projekty výskumu a vývoja. Zároveň nám tento pohľad na vec odhaľuje vysokú absorpčnú kapacitu súkromného sektora v porovnaní so štátnym sektorom a samosprávou. Druhý v poradí je logicky OP KŽP, v ktorom je absorpčná kapacita relatívne rovnomerne rozdelená medzi súkromný sektor a samosprávu. Nasleduje IROP, v ktorom zasa očakávané majú najväčšiu absorpčnú kapacitu žiadatelia zo sektora územnej samosprávy. Za nimi sú operačné programy financujúce prevažne soft aktivity (OP LZ, OP EVS), prípadne programy s menšou alokáciou (IRR SK CZ).

Obrázok 20: Absorbčná kapacita žiadateľov podľa programov

Absorbčnú kapacitu žiadateľov v rámci prioritných osí prvých štyroch programov dokumentujú nasledovné obrázky 21 – 24.

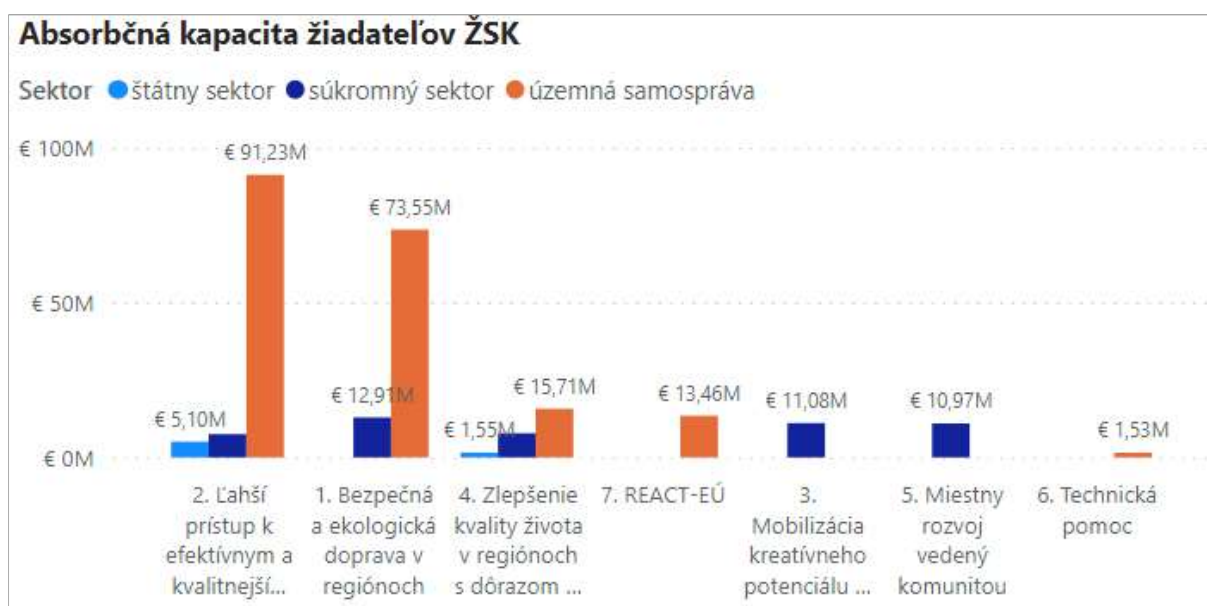
Obrázok 21: Absorbčná kapacita žiadateľov ŽSK v rámci OP II

Obrázok 22: Absorbčná kapacita žiadateľov ŽSK v rámci OP KŽP

Obrázok 23: Absorbčná kapacita žiadateľov ŽSK v rámci OP KŽP

Obrázok 24: Absorbčná kapacita žiadateľov ŽSK v rámci OP LZ

